

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม กรุงเทพฯ
 เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ (คำ)

ขอพรปีใหม่

ยานี้เป็นยานายกฯ นะ ไปคว้าเอามาจากรถเอามาทำให้หลวงตาเลย ยายอย่างนี้ไม่เคยมีใครได้ นายกฯ เอามาทำให้ โอ้ยจะหายเร็วนี้่นายกฯ มาทำให้เอง เลยเอาไว้นี้เลย จะเอาไปก็ไม่ยอมไป ว่าติดรถไว้ประจำ นี่เอามาทา นายกฯ ท่านพูดก็ดี เรื่องช่วยชาติ บ้านเมือง อยากให้หลวงตาพัก บอกว่าเราก็อยากพักอยู่แล้ว ใครยังไม่บอกเราก็อยากพักอยู่แล้ว ถึงกับประกาศว่าพอสิ้นปีนี้จะหยุด ตามโครงการต่างๆ ไม่เอาแล้ว ให้เป็นตามธาตุขันธ์และอริยาศัยของเรา ไม่ว่าในโครงการนอกโครงการ เราจะให้เป็นไปตามธาตุขันธ์และอริยาศัยเท่านั้น

เท่าที่ดำเนินมานี้บรรดาพี่น้องชาวไทยเรา ก็น่าจะได้คติเตือนใจจากอรรถจากธรรม นอกจากได้ด้านวัตถุเข้าสู่คลังหลวงของเราเป็นที่พอใจแล้ว ก็ตามกำหนดนั้น แล้วก็ควรจะได้คติเตือนใจจากอรรถจากธรรม ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่โตมากยิ่งขึ้นกว่าด้านวัตถุ จิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะรักษาตัวเอง หน้าที่การงาน สมบัติต่างๆ ตลอดถึงสมบัติทั้งประเทศ เป็นหน้าที่ของเราทุกคนจะรักษาด้วยความมึนธรรมมิธรรม ไม่ใช่จะรักษาด้วยความสุรุษสุร่าย อันนี้เป็นการทำลาย ควรจะคิด

ธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นความรู้จักประมาณ พอดิบพอดี ฆราวาสก็ให้พอดีกับความ เป็นฆราวาส อย่าให้เลยเถิดเตลิดเปิดเปิงด้วยอำนาจแห่งความฟุ้งเพื่อเห่อเหิมจุลลากไป จะไม่มีวันอ้อมพอ ได้เท่าไรก็เอาไปถลุงหมดๆ คนที่ติดหนี้ติดสินเขาเหล่านั้นไม่ใช่เขาไม่มีรายได้นะ เขามีรายได้อะไรเหมือนเราๆ ท่านๆ แต่เขาไม่รู้จักคำว่าประหยัดเป็นยังงี้ มีแต่ได้มาเพื่อถลุงๆ บางทียังไม่ได้มาไปกู้ยืมเขามาแล้ว เมื่อได้มาแล้วถึงจะไปคืนให้เขา มันก็เลยไม่ได้ เพราะความถลุงมันออกหน้าๆ นี่ละที่เสีย

การเก็บการรักษาเป็นเรื่องของอรรถของธรรม การเก็บการจ่ายด้วยความรู้จักประมาณ ดังที่ท่านสอนไว้สำหรับฆราวาส อุกุฐานสัมปทา ให้ถึงพร้อมด้วยความขยันหมั่นเพียร อย่าขี้เกียจขี้คร้าน อึดอาดเนือยนายต่อหน้าที่การงาน เพื่อครองชีพไปด้วยความราบรื่นดีงาม นั้นท่านบอกอย่างนั้น คนขยันหมั่นเพียรยอมมหาทรัพย์สมบัติได้ คนขี้เกียจขี้คร้านหาไม่ได้ แต่การถลุงนั้นเก่ง ท่านก็สอนไว้ให้มีความขยันหมั่นเพียรเป็นข้อหนึ่ง

เรียกว่าเป็นพื้นฐานของการเสาะแสวงหาสมบัติมา ให้หาด้วยความขยันหมั่นเพียร อย่าอึด
อาดเนือยนาย

อันดับที่สองก็มาย้ำเข้าอีก อารักขสัมปทา เมื่อหามาได้แล้วให้เก็บหอมรอมริบ
จับจ่ายสมบัติเหล่านั้นด้วยความมีเหตุมีผล ไม่ใช่ได้มาแล้วเอาไปถลุงเสียหมดๆ เมื่อได้มา
แล้วให้เก็บหอมรอมริบไว้ และจ่ายในสิ่งที่ควรจ่าย เก็บไว้ในเหตุผลที่ควรเก็บ เน้น
ไม่ใช่จะได้มาแล้วสุร่ยสุร่าย จ่ายไม่หยุด ไม่รู้จักพอ สุดท้ายได้มาเท่าไรก็ไม่เหลือ ท่านจึง
ให้มีการรักษา การเก็บ การจับจ่ายให้มีเหตุผลตามๆ กันไป ในครอบครัวหนึ่งๆ ที่มี
ความจำเป็นอยู่มากก็คือการเจ็บไข้ได้ป่วย คนทุกข์คนจน คนประเภทไหนการเจ็บไข้ได้
ป่วยมีได้ด้วยกัน อันนี้เราต้องเก็บรักษาไว้เพื่อเวลาจำเป็น

การครองชีพอย่างอื่นเราก็มีความประหยัดมัธยัสถ์ ไม่ได้อยู่ได้กินใช้สอยด้วยความ
สุร่ยสุร่าย ลืมเนื้อลืมตัว นั้น ท่านสอนไว้อย่างนี้ เก็บไว้เพื่ออะไรก็รู้กันแล้ว และจะจ่ายไป
เพื่อเหตุผลกลไกอะไร เมื่อมีเหตุผลเครื่องรักษาอยู่นี้ สมบัติทั้งหลายที่เสียไปก็เพื่อ
ประโยชน์ได้จริง ๆ เก็บไว้ก็เพื่อประโยชน์ เวลาจำเป็นก็เอาจำนวนเงินที่เก็บไว้นั้นแหละ
ไปแก้ความจำเป็น นี่ท่านสอนไว้อย่างถูกต้อง นี่คือธรรมของพระพุทธเจ้า

สมชีวิตา การเลี้ยงชีพให้พออยู่ พอกิน พอเป็น พอไป ในแต่ละครอบครัวๆ ควร
จะเหมาะสมขนาดไหนให้หามาเลี้ยงชีพพอดิบพอดี อย่าสุร่ยสุร่าย แบบกินก็ฟุ้งเฟ้อ กินก็
ลืมตัว อะไรก็ลืมตัวเสียหายได้นะ สมชีวิตา คือเลี้ยงชีพแต่พอเหมาะพอดีกับครอบครัว
ของตน มีคนจำนวนมากน้อยเพียงไร ให้เลี้ยงดูกันให้เหมาะสมไปในวันหนึ่งๆ ขนาดไหน
พอดิบพอดี ที่มันมากกว่านั้นก็กลายเป็นความฟุ้งเฟ้อไปเสีย ท่านก็สอนไว้อย่างชัดเจน

แล้วก็ลยามิตตตา การคบค้าสมาคมกับเพื่อนฝูงนี้เป็นสำคัญอยู่มากข้อหนึ่ง อย่า
คบค้าสมาคมสุ่มสี่สุ่มห้า ให้คัดเลือกโดยทางจิตใจทุกสิ่งทุกอย่าง คนใดดีชั่วประการใด
คัดเลือกด้วยดีแล้วค่อยคบค้าสมาคม เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ จะไม่ทำตัวให้เสียหายแล้วก็
คบค้าสมาคมได้ ท่านจึงบอกว่า อเสวนา จ พาลานํ ปณฺฑิตานญจ เสวนา อย่าคบคนพาล
สันดานหยาบ นั่นคือภัย คบเข้าก็เรียกว่าคบกับภัยก็มาเผาไหม้ตนเองนั่นแหละ คบบัณฑิต
นักปราชญ์คือผู้ฉลาดโดยอรรถโดยธรรม ประคับประคองตนมาได้ด้วยความดิบความดี ไม่
ลืมเนื้อลืมตัว และมีอรรถมีธรรมเป็นเครื่องปกครองตนมา คบคนนั้นไม่คอยเสียคน ท่านก็
สอนไว้อย่างนี้

เพราะลำพังเรารักษาตัวไม่ได้นะ ต้องมีคำสอนที่เหนือกว่าเรานำมาปฏิบัติ แล้ว
เราจะไม่เสียผู้เสียคน ถ้าปล่อยให้แต่ตามความอยากความทะเยอทะยาน อันนี้มันเป็น

พื้นฐานแห่งความฉิบหาย ไม่มีประมาณ ทำลายได้ทุกคน ไม่ว่าชาติชั้นวรรณะใด ความฉิบหายที่ไม่รู้จักประมาณสังหารได้ทั้งนั้น สมบัติกองเท่าภูเขานี้ก็นำมาใช้แบบปลุกขุยแฉก ถลุกันเสียหายหมด เพราะความไม่รู้จักประมาณ เป็นเหมือนไฟได้เชื้อ สมบัติมีมากเท่าไรมันยิ่งเผาได้สะดวกสบาย นี่แหละความไม่รู้จักประมาณ สุดท้ายก็หมด

คนที่มีความประหยัดมัธยัสถ์ คือธรรมเป็นเครื่องรักษาตนแล้วก็รักษาสมบัติได้ เราใช้จ่ายสมบัติเล็กน้อยได้ด้วยความรู้จักประมาณ สมบัติเหล่านั้นก็เป็นประโยชน์แก่เรา ไม่เป็นความเสียหายทำลายเราโดยถ่ายเดียว เพราะความลืมนั่น คนเราเมื่อมีรายได้มาก มีฐานะดี อย่างนี้มักจะลืมนั่นถ้าไม่มีธรรมในใจ ถ้ามีธรรมในใจแล้วไม่ลืมนั่น วางตัวอย่างสม่ำเสมอ ไม่เย่อหยิ่งจองหองพองตัว ปฏิบัติตนได้กับคนทุกชั้น คือคนที่รู้จักประมาณ สมานัตตตา วางตนสม่ำเสมอกับคนทุกชั้นทุกภูมิ ไม่มีความเย่อหยิ่งจองหองหรือพองตนโดยประการใดๆ ให้เขาหัวเราะ ปฏิบัติตนด้วยดี นี่ก็คือคนดี

นี่ละเรื่องเหล่านี้ท่านสอนพวกเรานะ คือพวกเรานั้นไม่มีธรรมเหล่านี้ มันมีแต่ข้าศึกรอบตัว กิริยาอาการเคลื่อนไหวอะไรออกมาแต่คอยจะทำลายตนเอง มีสมบัติก็ทำลายสมบัติ มีอะไรเล็กน้อยก็คอยแต่ทำลาย เพราะฉะนั้นจึงต้องมีธรรมมาเป็นเครื่องรักษา ให้ปฏิบัติต่อตนเองและสิ่งทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับตนพอเหมาะพอดี นี่ละธรรมท่านสอนอย่างนี้ ถ้าใครปฏิบัติตามธรรมนี้แล้วจะไม่ล่มจม ถึงคนทุกชั้นคนจนก็พอประคองตัวได้ คนมั่งมีก็เหมือนกัน ก็ยังได้เป็นผลเป็นประโยชน์ รู้จักใช้ สมบัติเงินทองมีเล็กน้อยก็ใช้อย่างเป็นประโยชน์ได้มากมาย นี่เรียกความมีธรรม ไม่มีทางที่จะให้เสียหาย

ถ้าความไม่มีธรรมก็มียักษ์มีผีตัวแสบๆ อยู่ในใจนั้นละทำลายตัวเอง ด้วยความฟุ้งเฟ้อเห่อคะนอง ลืมนั่นลืมนั่น เวลาสมบัติมีมากๆ ประหนึ่งว่าเป็นเศรษฐีลือโลกเขาจับจ่ายไม่รู้จักประมาณ สุดท้ายเศรษฐีที่ลือโลกละเป็นคนจนที่ลือโลกได้ เพราะการทำลายตัวเองและสมบัติของตัวเอง เนื่องจากไม่มีธรรมเป็นเครื่องบำรุงรักษาตัวเอง ท่านจึงต้องให้มีธรรม ประเภทของฆราวาสท่านก็ปฏิบัติก็อย่างนั้น ถ้าต่างคนต่างนำธรรมนี้ไปปฏิบัติแล้วจะพอประคับประคองตัวไปได้ด้วยกัน ไม่ว่าคนทุกชั้น คนจน ชาติ ชั้น วรรณะใด ธรรมะนี้เหนืออยู่ตลอด ความถูกต้องคือความเหนืออยู่ตลอดเวลา เรานำมาปฏิบัติต่อตัวของเรา ฝืนใจ

ใจที่มันเคยไปตามอำนาจของกิเลสซึ่งเป็นเครื่องสังหารทำลายตนเอง ก็ฝืนมันไม่ให้มันทำอย่างนั้น ให้ทำตามธรรม ไม่ควรซื้อไม่ซื้อ ไม่ควรกินไม่กิน ไม่ควรใช้ไม่นำมาใช้ จะนำมาเท่าที่เป็นประโยชน์ๆ มันก็เป็นประโยชน์ไปหมด คนที่มีอรรถมีธรรม รู้จักโทษ รู้จัก

คุณแล้วนำมาใช้ก็เป็นคุณ เพราะสิ่งที่จะเป็นโทษก็ปิดออกเสีย ปิดออกเสีย นี่ละผู้มีธรรม เราทั้งหลายเป็นลูกชาวพุทธควรจะมีธรรมเหล่านี้เป็นเครื่องกำกับตนทุกรายๆ ไป ไม่ได้มากได้น้อยก็ขอให้มึลวดลายแห่งธรรมที่เป็นเครื่องหมายของชาวพุทธติดตัวบ้างก็ยังดี

อันนี้มันไม่มีชิ มีตั้งแต่ชื่อแต่นามว่าเป็นลูกชาวพุทธๆ ถือศาสนาอะไร ถือศาสนาพุทธ มันมีแต่คำพูด กิริยาที่แสดงออกนั้นไม่ใช่ลูกชาวพุทธ มันเป็นลูกโจรลูกมารสังหารตนเอง ด้วยการปฏิบัติตัวไม่ถูก แล้วกลับมาทำลายตัวเองนั้นแล่มากต่อมาก เพราะฉะนั้นโลกถึงได้เดือดร้อนยุ่งเหยิงวุ่นวายกันมากมาย เพราะความไม่รู้จักประมาณ ความลืมนื้อลืมหื้อนี้แหละเป็นเครื่องสังหารอยู่ประจำบุคคลผู้มีนิสัยเช่นนั้น ไม่มีเบรคห้ามล้อคือธรรมเสียหายไปได้ওয়ั้น

เราเป็นลูกชาวพุทธควรที่จะยึดมาเป็นคติตัวอย่างสอนเราๆ เช่นอย่างที่ว่าขอพรปีใหม่ๆ อย่างงั้น มันลืมนื้อลืมหื้อตัวไปหมด หวังจะเอาศีลเอาพรจากปีใหม่ ไม่ได้หวังเอาความดีความดีจากการประพฤติตัวให้เป็นคนดีบ้างเลย หวังลมๆ แล้งๆ พรปีใหม่ๆ ปีใหม่มันคืออะไร มันก็มีมิดกับแจ่งเท่านั้นตามหลักธรรมชาติแล้ว แล้วผู้ดีผู้ชั่วมันอยู่กับคนเรา จะเป็นปีใหม่มาก็ซบก็ซ้อก็ตามเถอะนะ ปีนี้ซ้อเข้ามาเป็นห้าปีใหม่นี้ คนที่ปฏิบัติตัวเหลวแหลกแหวกแนวมันก็จะมอยู่ตลอด มีสิปีใหม่ซ้อเข้ามา ซ้อเข้ามาเพื่อพวกนี้จะได้รับพร ซ้อเข้ามาเท่าไรๆ มันก็เลวตามเดิมๆ เพราะไม่ได้ซ้นอยู่กับคำว่ามิดแจ่ง ปีใหม่ปีเก่า มันซ้นอยู่กับตัวของเราเอง

ขอให้เชื่ออรรถเชื่อธรรม เชื่อกรรมดีกรรมชั่ว ว่าเป็นภัยและเป็นคุณภายในใจตนเองเถิด คนเราจะสนุกเลือกดีเลือกชั่วเอาแต่สิ่งที่เป็นสารประโยชน์มาปฏิบัติ ปีใหม่ปีเก่าเราก็เป็นคนดีตลอดมา ถ้าเราแยกจากนั้นไปแล้ว จะเป็นปีใหม่ซ้อๆ กันเป็นสิบปีมันก็มอยู่โดยดี เพราะนั่นเป็นมิดกับแจ่งเฉยๆ มีมาตั้งกับตั้งกัลป์ ไม่ใช่มีมาวันนี่คืนนี้เท่านั้น มิดแจ่งๆ จากพระอาทิตย์พระจันทร์เท่านั้น แล้วพวกนี้ไม่ได้ไปตกนรกหมกไหม้ ขึ้นสวรรค์ขึ้นพรหมที่ไหน ตั้งกับตั้งกัลป์เขาก็เป็นมิดเป็นแจ่งอยู่อย่างนี้ แต่ส่วนคนนี้มีดีได้ชั่วได้

มากกว่านั้นก็ไปติดคุกติดตะราง ปีใหม่จะมาซ้อกันสักเท่าไรไปทุ้มลงในเรือนจำ มันก็เป็นนักโทษอยู่ตามเดิมนั้นแหละ เพราะความซ้ออยู่กับคน ไม่ได้อยู่กับปีใหม่ปีเก่า ถ้าเราทำดีแล้วอยู่ไหนมันก็ดีตลอดๆ ใ้พากันจำเอาไว้นะ เราเป็นลูกชาวพุทธควรจะมีเหตุมีผล อย่าตื่นลมตื่นแล้งตั้งแต่ปีใหม่ๆ ปากไหนออกมาพูดว่าขอพรปีใหม่ ไม่ได้มองดูตัวเอง ซึ่งเป็นผู้สร้างเหตุดีชั่ว และสุขทุกข์ที่จะเกิดขึ้นกับตนบ้างเลย มันเสียตรงนี้นะ นี่เรียกว่าตื่นลืมหื้อแล้งกัน ธรรมท่านสอนที่ตัวของบุคคล ท่านไม่ได้สอนมิดสอนแจ่งนะ เพราะสิ่ง

เหล่านี้เขาไม่มีอะไร มีแต่มีดกับแจ้เท่านั้น บาบก็ไม่มีในเขา บุญก็ไม่มีในเขา นรกหมกไหม้ มรรค ผล นิพพาน ก็ไม่ได้มีในมีดกับแจ้ แต่มันมีอยู่ในสัตว์ทั้งหลายผู้ทำชั่วนี้ต่างหาก

เราจึงควรสำรวจระวังตัวของเราให้เป็นคนดี วันดี เดือนดี ปีดี มันก็ดีไปตลอด ไม่ว่าจะเป็นคืนก็ดี กลางวันก็ดี เรียกว่ามีดก็ดี แจ้ก็ดี ถ้าเราทำตัวของเราให้ดี ถ้าทำไม่ดีแล้วไม่ว่าจะมีดชั่ว ๆ ช้อน ๆ แล้วแจ้ก็เหมือนกันชั่ว ๆ ชาก ๆ สักขนาดไหน มันก็เป็นความช่วยเหลืออยู่ในตัวของเรานั้นแหละ นี่คือธรรม ท่านไม่ได้ตื่นโลกโดยหาเหตุหาผล ตื่นลมตื่นแล้งอย่างงั้น อันนี้ชาวพุทธเรามันตื่นลมตื่นแล้งนะ ฟังไปที่ไหนมีแต่ขอพรปีใหม่ ๆ ไม่มองดูตัวเอง โอ๊ยฟังแล้วเราสลดสังเวช นอกจากไม่พูดเฉย ๆ เพราะมันไม่ได้เข้าในหลักความจริงที่ถูกต้องดีงามควรจะเป็นประโยชน์แก่ตนเลย ไปหวังเอาพรจากปีใหม่ปีเก่าที่ไหน ไม่ได้หวังที่จะฟังตนเองเลย ไปฟังมีดฟังแจ้ ทั้ง ๆ ที่เจ้าของก็ทำช่วยเหลืออยู่แล้วมันจะฟังได้อย่างไร

ให้พากันคิดเอาบ้างนะบรรดาพี่น้องทั้งหลาย พอปีใหม่มาประกาศกันสั้น ออกทางวิญญูกระจายเสียง มาให้พรปีใหม่ ขอให้ท่านทั้งหลายมีความสุขความเจริญ ทำมาค้าขึ้นเจริญรุ่งเรือง มีแต่ขอให้เจริญเฉย ๆ ตัวผู้ทำทำตั้งแต่ความเสื่อมความเสีย แล้วความเจริญจะมีมาจากที่ไหน ปีใหม่สักเท่าไรมันก็เท่าเดิมนั้นแหละ จึงต้องให้ดูตัวของเรา แก้วजूที่ล้ำค่า คันตรงไหนเกาตรงนั้น ไม่ใช่เกาตะไป ตั้งแต่หมาขี้เรื้อนมันก็ขี้เรื้อนจ๊กที่เกา คันตรงไหนมันก็เกาตรงนั้น ไม่คันมันไม่เกา แต่มนุษย์เราเก่งกว่าหมาขี้เรื้อน เกาตะ ๆ

ขอแต่พรปีใหม่ ไม่มองดูตัวเอง ตัวเองที่มันเป็นจุดที่คัน ๆ ผิด ถูก ชั่ว ดี อยู่ที่นี้ส่วนมากทำตั้งแต่ความชั่ว ซึ่งเป็นตัวคัน ๆ ตัวแสบ ๆ แต่มันไม่ยอมมาเกา มาแก้กันตรงนี้ซิ ไปหาเกาในที่ไมคัน มีดแจ้มันเป็นพร มีดแจ้เป็นพร ๆ มันไปเกาในที่ไมคัน มันก็ไม่หายคัน มันก็จมตามเดิม ชั่วตามเดิม ถ้าแก้ตามอรรถตามธรรมแล้วจะดีไปเรื่อย ๆ เพราะคนเรามีชั่วด้วยกัน ธรรมะเครื่องชะล้างก็มีด้วยกัน นำไปชะไปล้างก็เป็นคนดีสะอาดสะอาดขึ้นมา ทางใจก็สะอาดขึ้นมาด้วยธรรม กาย วาจา การพูดการจา การประพฤติเนื้อประพฤติตัวก็ค่อยสะอาดสะอาดไปตาม ๆ กัน ผลที่เกิดขึ้นมาจากความสะอาดสะอาดของกายวาจาที่ผลิตขึ้นมาก็เป็นมงคลแก่ตัวของเราเอง

อยากให้พากันคิดอย่างนี้ อันนั้นขัดกับหลักธรรม ซึ่งเราเป็นชาวพุทธอยู่มากทีเดียวแบบโลก ๆ โลเล ไม่มีความหมาย ตื่นลมตื่นแล้ง ไม่มีหลักมีเกณฑ์ ขอให้ปฏิบัติตัวตามนี้เถอะ ธรรมะพระพุทเจ้าสั่งลงในจุด ปีเก่าปีใหม่คือดูตัวของเรานั้นนะ อันนั้นเป็นแต่เครื่อง

เปิดหูเปิดตาให้โลกได้เห็น ผู้มีหูมีตาก็ดูตามมีตามแจ้ง เช่น จุดได้ มีไฟฟ้าก็เพื่อแสงสว่าง ให้เห็นทางเดิน ความประพฤติหน้าที่การงานอะไรก็ได้อาศัยความสว่างนี้ทำ เท่านั้นเองนะ

ส่วนทำดีทำชั่วมันอยู่กับเรา ผลไม่มีแจ้งไม่มีมืดนะ ถ้าใครทำชั่วลงไปเป็นชั่วทั้งนั้น ทำอยู่ในท่ามกลางพระอาทิตย์ร้อยดวงทำชั่วมันก็ชั่วอยู่ตลอดนั้น มันแจ้งแต่พระอาทิตย์ หัวใจเรามันมืด การกระทำของตนเองเป็นเสี้ยนเป็นหนาม เป็นภัยแก่ตัวเอง แล้วจะหาความเจริญรุ่งเรืองมาจากไหน ให้พากันพิจารณาตัวเองนะ ถ้าทำตัวเองได้แล้วเป็นที่แม่นยำๆ ในตัว เป็นฆราวาสก็ขอให้มันแบบมีฉบับเป็นเครื่องปกครองตนเถิดจะเป็นคนดีคนดี งามงามตา หน้าที่การงานก็ดี การปฏิบัติต่อกันระหว่างครอบครัวผัวเมียก็ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามเหตุตามผล ตามอรรถตามธรรม อย่าเห็นแก่ได้ แก่พูด ปากเปราะๆ เปาะๆ มาทะเลาะกันเหมือนหมากัดกันในครอบครัวให้เด็กหัวเราะโดยไม่มีเหตุผล

ใครมีอาการยังงี้ก็พลุ่งออกมาๆ ไม่มีสาเหตุ ผู้ฟังก็ขวางหู ขวางตา ขวางใจ ผู้ทำที่เป็นธรรม เราจึงปฏิบัติตนให้ดี ฝ่ายไหนผิด ฝ่ายไหนถูก ให้ยอมรับกันมนุษย์เรา ความถูกต้องดีงามซึ่งเป็นหลักเกณฑ์มีอยู่ ให้ยุติกันลงที่ความถูกต้อง ถ้าไม่มีหลักมีเกณฑ์แล้ว ทะเลาะกันวันยังค่ำ หรือผู้มีหลักเกณฑ์ฟังก็รำคาญ ไม่อยากฟัง รำคาญ หลายครั้งหลายหน มันก็รำรานไปถึงจิตถึงใจ เช่น สามภรรยาทะเลาะกันอย่างไรหาเหตุผลไม่ได้นี้ ผู้ดีดีอยู่ แต่ผู้ชอบทะเลาะ ทะเลาะอยู่ตลอดเวลา มันเข้าไปกระเทือนจิตใจหลายครั้งหลายหน สุดท้ายก็รำราน จากนั้นรำคาญก็แตกแยกหนีกันไปได้คนเรา

ให้พากันกันอดกันอมเก็บความรู้สึกให้ดี อย่าเห็นแก่ได้ แก่พูด แก่ทำทุกอย่าง ไม่ดี อันใดที่ควรจะเก็บเก็บไว้เสีย เก็บไว้มันไม่เสียหาย ถ้าพูดออกไปแล้วเสียหาย อย่างนั้นอย่าพูด ให้พินิจพิจารณาเสียก่อน เก็บเป็นความรู้สึกไว้กับตัวไม่ค่อยเสียหาย แต่ถ้าออกมาแล้วมันออกตลาดแล้ว ใครๆ ก็รู้ก็เห็นเต็มตัวด้วยกัน มีส่วนกระทบกระเทือนได้ ให้พากันพินิจพิจารณา คั้นหนึ่งวันหนึ่งให้ไหวพระย่อๆ นี่ละเป็นจิตเป็นใจ เป็นสารคุณ มหาคุณ ต่อจิตใจของเราจริงๆ ระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ซึ่งเป็นธรรมอันเลิศเลอโลกเขาไม่ระลึกถึง

เรามีวาสนาบารมีจึงได้ระลึกถึงจุดสำคัญที่เลิศเลอ ได้แก่พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เข้ามาครองดวงใจ ใจของเราก็เป็นมหามงคลขึ้นในขณะที่เราระลึกถึงท่าน ไม่ว่าจะไหว้พระสวดมนต์ อยู่ธรรมดาระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เลิศเลออยู่ในภายในจิตนะ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นธรรมชาติที่เลิศเลออยู่แล้ว น้อมเข้ามา

สู่จิต จิตก็กลายเป็นจิตที่เลิศเลอไปตาม ๆ กัน เสร็จแล้วก็ให้พากันทำความสงบใจ สมชื่อว่า เป็นชาวพุทธ มีแต่การให้ทานอย่างเดียวก็ไม่เหมาะ เห็นว่าการให้ทานทำได้ง่าย ๆ

การรักษาศีลก็เห็นว่ายาก ยากหรือไม่ยากมันก็เป็นอยู่กับตัวของเราเอง หากว่าการรักษาศีลมันยาก การทำลายศีลมันง่าย แน่มันก็ย้อนกันไปตรงนั้น เลยมักแต่ทำลายแต่ศีล ละชิ ไม่รักษาศีลก็ทำลายตัวเองอีกแหละ เพราะฉะนั้นจึงสอนให้รักษาตน บำรุงตนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมแล้วเข้ามาสู่จิต ให้ทานมากน้อยเพียงไรก็ไหลเข้ามาหาจิต ไม่สูญหายไปไหนนะ จะก็ภพก็ชาติหากฝังลึกอยู่ที่จิต นั้นแหละผลของการให้ทาน ผลของการรักษาศีล จะสวยงามร่มเย็นเป็นสุขอยู่ภายในใจของผู้รักษา แล้วยังมีการภาวนาด้วยแล้ว อันนี้เลิศเลอทีเดียว ทำจิตให้สงบ ท่านเรียกว่าภาวนา แปลว่าการอบรมจิต

คือจิตมันวอกแวกคลอนแคลน อบรมให้มันเชื่อง ให้มีความรู้สึกเป็นธรรมดาเป็นธรรม อย่าให้มีแต่ความรู้ที่เป็นกิเลสตัดทอนหลุดลากลไปทั้งวันทั้งคืน แล้วดึงมาสู่ความภาวนา เอาบทธรรณเข้าทำงานแทนที่กิเลสที่มันเคยคิดเคยปรุง ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้น แล้วเราภาวนาปล่อยวางความคิดเหล่านั้นซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสให้หมด ใครชอบธรรมบทใดก็ตาม ให้เอามาบริกรรมธรรมบทนั้น เช่น พุทโธ ก็ให้มีแต่คำว่าพุทโธ ๆ ัมโม หรือสังฆะก็ตาม ให้มีแต่ธรรมนั้นทำงาน เปิดทางให้ธรรมทำงานด้วยคำบริกรรม มีสติจดจ่ออยู่กับคำบริกรรม อย่าให้พรากจากกันในเวลาภาวนา

จิตใจเมื่อได้รับการบำรุงรักษาด้วยการภาวนา มีสติครอบครองอยู่แล้วจะค่อยสงบเย็นขึ้นมา สงบเย็นขึ้นมา เพราะกิเลสตัวก่อนนั้นมันสงบตัวไป เนื่องจากธรรมทำงานแทน ไม่ให้มันโผล่ขึ้นมาได้ มีแต่พุทโธ คำใดก็เป็นธรรมทำงาน คำไหนออกมาก็เป็นธรรมทำงาน ติดต่อกันเรื่อยไป ผลของธรรมทำงานก็ปรากฏเป็นความสงบเย็นใจขึ้นมาภายในใจของเรา นี่ละเป็นได้ไม่สงสัย ขอให้ทำซิท่านทั้งหลาย ใจนี้เรียกร้องหาความช่วยเหลือจากเจ้าของอยู่ตลอดเวลา เพราะว่ารุ่นขุ่นมัวติดตันตลอดจากอำนาจของกิเลสทรมาณอยู่ตลอดเวลาที่เข้าไปยับยั้งกันหรือต้านทานกันไม่มี

เวลามีโอกาสให้นำธรรมเข้ามาตัดค้ำตันต้านทาน ช่องคือช่องของจิตช่องเดียว จิตคิดได้อย่างเดียวเท่านั้น เมื่อคิดเป็นกิเลสก็เป็นกิเลสเรื่อยไป เมื่อปิดทางแห่งความคิดของกิเลสเสีย เปิดทางให้ความคิดของธรรมก้าวขึ้นมา เอาความคิดว่าพุทโธ ัมโม หรือสังฆะ ติดกันไปเรื่อย ๆ ไม่ให้กิเลสมาคิด ธรรมก็ทำงานไปเรื่อย ก้าวหนึ่ง สองก้าว เป็นธรรมทั้งนั้น ๆ ก้าวไปเรื่อยจิตใจก็ค่อยสงบ เพราะไม่มีสิ่งก่อกวน ธรรมะทำงานอย่างเดียว แล้วจะสงบเย็นขึ้นมา เย็นขึ้นมา เป็นลำดับลำดับ ให้คิดให้จับคำนี้เอาไว้นะ ให้พยายาม

ในขณะที่ภาวนายาไปยุ่งเสียตายความคิดต่างๆ ที่คิดมาตั้งกับตั้งกลับ คิดมาตั้งแต่ตื่นนอน ตั้งแต่ชาติที่เกิดมา คิดแต่เรื่องของกิเลส เอาตั้งแต่ฟันแต่ไฟมาเผาเรา เวลาเราจะมาคิดเรื่องอรรถเรื่องธรรม กิเลสลากไปเสีย ลากไปเสีย เอาลากกลับคืนมาสู่อรรถสู่ธรรม ออกมันจะแตกด้วยการบังคับกิเลสให้ก้าวเดินตามธรรม มันจะตายก็ให้เห็นสักทีนะ ต้องมีบทเด็ดบ้างชี้ตัวเจ้าของอยากเป็นคนดี ความชั่วมันมาทำลายความดีของเราคืออธรรม บังคับมันไว้ สร้างตั้งแต่ความดี พุทโธ ๆ ให้ติดอยู่กับใจ และไม่นานนะจิตใจจะสงบ เพราะไม่มีอะไรกวน ปล่อยให้ธรรมทำงานด้วยบทภาวนานี้แล้ว ยังไงก็สงบจนได้จิตเรา

ธรรมนี้ทำให้ใจให้สงบ ความคิดเหมือนกันก็ตาม เช่นคิดพุทโธ คิดอัมโม หรือสังโฆ นี่คือความคิดที่เป็นธรรม สติครอบไม่ให้ผลออกไปไหน ให้คิดอยู่ตลอด เรียกว่าธรรมทำงาน ผลของงานแห่งธรรมจะปรากฏขึ้นเป็นความสงบเย็นใจแก่เรา แล้วสงบเย็นขึ้นไปเรื่อย ๆ พอเป็นอย่างนี้แล้ว รายต่าง ๆ ซึ่งมีจริตนิสัยต่างกันจะแสดงผลขึ้นมาแปลก ๆ ต่าง ๆ กัน อันนี้มอบให้เป็นเรื่องของผู้ภาวนาเอง เพราะจะเกิดผลขึ้นมาแปลก ๆ ต่าง ๆ กัน แต่พื้นฐานแห่งการภาวนานี้คือความสงบเย็นสบาย อาจจะออกฐึ้นในสิ่งต่าง ๆ นั้น เป็นตามจริตนิสัย ให้กำหนดเข้าใจเอาไว้ก็แล้วกัน

อย่างไรขอให้จิตสงบด้วยบทธรรม บังคับความคิดทั้งหลายที่มายุ่แห่ยก่อกวน ซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสออกให้หมด ในเวลาภาวนาประหนึ่งว่าโลกนี้ไม่มีอะไร มีแต่พุทโธ หรืออัมโม ตามจริตนิสัยที่ชอบนำมาบริกรรม โดยมีสติควบคุมไว้แน่นั้น ธรรมจะแสดงผลขึ้นมาที่ใจ ใจจะมีความสงบเย็น ๆ จากนั้นก็มีความแปลกประหลาด มีความอัศจรรย์ขึ้นภายในใจ ความสุขของจิตตภาวนานี้ไม่เหมือนความสุขอื่นใดในโลกนี้ ความสุขที่เกิดจากใจสงบ ความสว่างไสวแพรวพราว ความแปลกประหลาดนี้จะต่างจากโลกทั้งมวลทีเดียว

เพราะฉะนั้นผู้ใดภาวนาจิตปรากฏผลขึ้นมาแล้ว จึงเป็นความฝังใจได้ แน่ใจได้โดยลำดับ ฝังลึก และมีความอดุ่สำหรับพยายามตามกันมา กลายเป็นเรื่องอจลศรัทธา เชื่อในผลแห่งความสงบเย็นใจของตน เป็นต้น เป็นรากฐานสำคัญฝังใจลงลึกเป็นอจลศรัทธา ไม่วุ่นไม่ไหว จากนั้นก็เพิ่มกำลังขึ้นเรื่อยด้วยการภาวนาของเรา ดีไม่ดีจะสว่างจ้าให้เห็นภายในใจ อันนี้เราไม่พูดถึงละ ขอให้บำรุงต้นเหตุคือจิตให้สงบให้เป็นพื้นฐานให้ดีก็แล้วกัน ผลที่จะปรากฏขึ้นมากน้อยตามกำลังแห่งการอบรมของเรานั้น เราผู้บำเพ็ญจะรู้เองเห็นเองด้วยกัน

นี่ละพื้นฐานให้จำไว้นะบรรดาพี่น้องชาวพุทธเรา เรื่องภวานานี้แม้แต่พระก็ไม่ได้สนใจนะเวลานี้ หรือเวลาใดก็ตามไม่ได้สนใจภวานา อย่างมากก็ไหว้พระสวดมนต์ ไปรวมกันสวดมนต์ในโบสถ์ในวิหาร ขึ้นพร้อมกันเสียงเดียวกันล้วน ว่าพระท่านสวดมนต์ ได้ยินแต่เสียงสวดมนต์ล้วน จิตไม่ทราบว่าจะอกแวกคลอนแคลนไปไหน ยุ่งไปหมด สติไม่ได้อยู่กับคำว่าสวดมนต์ มันก็เหมือนนกขุนทองนั่นเอง ไม่เกิดประโยชน์ ส่วนภวานาไม่สนใจกัน ประหนึ่งว่ามรรค ผล นิพพาน นี่ไม่มี หรือสุดเอื้อมหมดหวังไปเสีย

นี่ที่จุดสำคัญ กิเลสมันมาตบเอาเสียอย่างแรงๆ ว่าสุดเอื้อมหมดหวัง และมรรค ผล นิพพาน ไม่มีเข้าไปอีก นี่ละตัวสำคัญ กิเลสตัวสำคัญคอยที่จะมาทำลายมรรค ผล นิพพาน ที่พระพุทธเจ้าทรงเสวยมาแล้ว ทรงรู้มาแล้ว สาวกผู้เห็นมาแล้ว ให้ปิดบังในหัวใจของเรา เสีย ไม่ให้เชื่อในเรื่องภวานาว่าจะเป็นมรรคเป็นผล แต่ความเชื่อกิเลสไม่ต้องบอก นั้นละกิเลสจึงลากไปๆ พูดถึงเรื่องมรรคเรื่องผลไม่มีใครจะเชื่อกันเดี๋ยวนี้นะ กิเลสมันหนานานานนั้น ผู้ท่านทรงมรรคทรงผลท่านทรงอยู่ตั้งแต่ครั้งพุทธกาลมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ก็มี มีอยู่อย่างงั้น เพราะท่านปฏิบัติธรรมท่านต้องรู้ธรรมเห็นธรรม มีผลแห่งธรรมบำรุงจิตใจท่านให้สว่างามอยู่ในท่ามกลางโลกที่ไม่สนใจกับภวานานี้

ท่านสนใจท่านก็รู้อยู่ในใจของท่านเอง ผู้ไม่สนใจ มีก็โลกมันก็เต็มไปด้วยความมืดบอดของกิเลสนั้นแหละ ไม่มีอะไรที่จะมาเป็นความสว่างผ่าเผย อัจฉรย์ได้เหมือนผู้ภวานาเลย ขอให้ยึดจุดนี้ให้ดี เวลานี้ภวานานี้รู้สึกจะสุดเอื้อมหมดหวังกันไปแล้ว ทั้งๆ ที่การภวานานี้เป็นรากแก้วของพระพุทธศาสนา ไม่มีอะไรเลิศเลอยิ่งกว่าจิตตภวานา พระพุทธเจ้าเป็นสักขีพยานพระองค์แรก ตรัสรู้ด้วยการภวานา สงฆ์สาวกทั้งหลายท่านตรัสรู้ด้วยภวานาทั้งนั้นๆ แล้วทำไมมาหาพวกเรานี้จะเห็นว่าเป็นสุดเอื้อมหมดหวังไปหมด ไม่ใช่วิสัยของเรา ซึ่งมีกิเลสหนาๆ ให้มันเอาถลุงลงในนรกจกเปรตไปหมด อย่างนั้นหรือเป็นที่เหมาะสมกับพวกเรานะ ทั้งๆ ที่ต้องการธรรมเหมือนกัน

ใจก็เป็นนักรู้เหมือนกัน กิเลสมีอยู่ภายในใจเหมือนกัน แล้วธรรมก็มีอยู่ภายในใจเหมือนกัน ทำไมไม่ชำระสะสางกิเลสภายในใจให้กระจ่างออกมา ให้ธรรมได้สว่างกระจ่างแจ้งขึ้นมา เห็นหน้าเห็นตาของกิเลสตัณหาบ้าง และก็เห็นกิเลสตัณหาโดยลำดับลำดับ เพราะความสว่างแห่งธรรมซึ่งเกิดขึ้นจากการภวานาบ้าง มันเป็นอย่างนี้ นี่พูดแล้วมันคันพินนะ โอ๊ยไปที่ไหนมีตั้งแต่อย่างงี้ เรื่องภวานาไม่สนใจกันเลย นี่ศาสนาจะจมเพราะโลกไม่มีภวานา มีแต่ผิวๆ เฝินๆ นอกๆ ส่วนที่เป็นหลักเป็นเกณฑ์ที่จะให้เห็นผลประจักษ์ใจนั้นมันไม่ทำ คือการภวานา นี่ให้พากันไปคิดนะ

เราทำได้ด้วยกันทุกคน อย่าถือว่าเป็นวิสัยของใคร การหลุดพ้นจากทุกข์เป็นลำดับ ลำดตามนิสัยของเราเกิดขึ้นจากการภาวนานี้หลุดไปได้ รู้ไปได้ แจ่มได้ สว่างได้ ความมืดมิดปิดตาซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสถ้าภาวนาเข้าไปแล้วจะค่อยสว่างออกไป สว่างออกไป เห็นได้ด้วยกัน จิตเป็นจิตดวงเดียวกัน กิเลสก็ประเภทเดียวกัน ธรรมะที่แก้กิเลส ชำระสะสาง กิเลสก็เป็นประเภทเดียวกัน ทำไมเรามาทำมันจะเป็นโมฆะไปได้ มันจะมีราคาราคาตั้งแต่ กิเลสนั้นเธอ เมื่อนำธรรมขึ้นมา ผลิตรธรรมขึ้นมา อบรมธรรมให้ดี ทำไมจะไม่เป็นผล และเป็นเครื่องแก้กิเลสได้เป็นลำดับลำดา

ธรรมของพระพุทธเจ้าพระองค์เดียวกัน สอนโลกสอนลงที่หัวใจ ตามที่กิเลสก็มีอยู่ที่หัวใจ ธรรมก็มีที่หัวใจ ผลิตรธรรมขึ้นมาชำระล้างกิเลสให้มันหมดไปๆ ความสว่างอย่าไปหาที่ไหน จะเกิดขึ้นจากใจของผู้ภาวนาที่รู้แจ้งไปโดยลำดับลำดานั่นเอง ไม่ว่าหญิงว่าชายนักบวช และฆราวาส ไม่ขึ้นอยู่กับใคร เพราะกิเลสไม่ขึ้นกับใคร ธรรมก็ไม่ขึ้นกับใคร ใครทำลงไปแล้วเป็นผลดีด้วยกันทั้งนั้น พุดแล้วมันคันพินนะ คือมันจ้ำอยู่ในหัวใจนี้ กับโลกที่มีติดบอดมาพุดอวดธรรมทั้งหลาย มีติดบอดมันเหมือนส้วมเหมือนถ่านมาอวดธรรมทั้งแห่ง มาอวดทองคำได้เธอ ประสาส้วมถ่าน อยู่ที่ไหนก็มีแต่ส้วมแต่ถ่าน ยกขึ้นบนฟ้ามันก็ไปเหม็นคลุ้งอยู่บนฟ้าบนอากาศนั่น มันวิเศษวิโสอะไรส้วมถ่านคือกิเลส

อรรถธรรมต่างหากที่เลิศเลอ ท่านเรียกว่าโลกุตระธรรม แปลว่าธรรมเหนือโลก มันเหนือกิเลสนั่นเอง จะไปเหนืออะไร เหนือตลอดเวลา แล้วจะปล่อยให้มาโอดอวด ทำทายเป็นธรรมได้อย่างไร เราก็เป็นคนคนหนึ่งลูกชาวพุทธ ทำไมจะแก้สิ่งต่ำทรามที่มันกำลังทำทายเป็นอวดธรรมอยู่กับตัวเราไม่ได้ แก้ได้ซิถ้าเราจะแก้ละ นอกจากปล่อยให้มันลากไปถูไปเท่านั้น สุดท้ายก็वासาน้อยๆ กิเลสนั้นพาให้สร้างवासนาได้มากเธอ มันมีแต่พาสร้างให้ลุ่มจมเท่านั้น เราไม่ได้คิดถึงมันบ้างเธอ สร้างอรรถสร้างธรรมที่เลิศเลอ ดังพระพุทธเจ้าทั้งหลายท่านสร้างมาแล้ว ทำไมจะกลายเป็นของเหลวไป ท่านทั้งหลายพาคิดนะ

นี้ได้ปฏิบัติมาเต็มกำลังความสามารถ จึงอาจหาญชาญชัยในการพูดเทศนาว่าการในธรรมทุกชั้น กิเลสทุกประเภทผ่านกันมาหมดแล้วบนเวทีคือหัวใจนี้ด้วยจิตตภาวนา พัดกันลงเต็มเหนี่ยวๆ นี้เวลามันหยาบมันโลน ทั้งๆ เราก็เป็นนักบวช และเป็นนักปฏิบัติ ตั้งหน้าตั้งตาที่จะแก้กิเลส ขึ้นไปอยู่บนภูเขาทั้งลูก จะพัดกับกิเลสให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ให้มันเตะเอาที่เดียวหงายหงายไป หงายหงายไปไม่เป็นท่า เพราะกำลังกิเลสมันมีมากกว่ากำลังของธรรม ล้มทั้งหงายๆ นี้ก็ได้เคยพูดให้ฟัง แต่ไม่หยุดไม่ถอย พัดกันไปพัดกันมา สุดท้ายกำลังธรรมก็เกิดขึ้น ๆ เรื่องของกิเลสก็ค่อยอ่อนตัวลงๆ

สุดท้ายธรรมะนี้ก็เหยียบกิเลสไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งที่ว่ากิเลสตัวไหนเก่งให้มา นู่นเวลามันเก่งขึ้นมา ธรรมเก่งเป็นอย่างนั้นนะ อยากรู้อยากเห็นกิเลส ที่จะถอยกิเลส กลัวกิเลสไม่มี อยากรู้อยากเห็นจะได้ฟาดให้มันสิ้นซากไป สิ้นซากไป จะไม่มีอะไรมาทวงใจ หรือเป็นข้าศึกต่อใจอีก เอาด้วยจิตตภาวนา ต่อไปมันก็กล้าแข็งขึ้นมาเรื่อย ๆ ที่มันปิดบัง มีดดำกำตานี้สว่างขึ้นมา ๆ ด้วยอำนาจของธรรมที่เราบำเพ็ญ จนกระทั่งกระจ่างแจ้งขึ้นมา แล้วสุดท้ายแจ้งขึ้นมาหมดเลย ไม่มีปิดบังลึกลับในโลกธาตุนี้ที่จิตดวงนี้จะไม่สว่างครอบไปหมด นี่มันก็เห็นประจักษ์อยู่ในใจ

มาเทศน์สอนพี่น้องทั้งหลายไม่ได้เอาคำโอ้อวดมาโอ้อวดนะ มาโกหกหมดแท้จ เราไม่มี การปฏิบัติมาแทบเป็นแทบตาย เอาจริงเอาจังก็พูดให้ฟัง แพ้กิเลสขนาดไหนก็พูดให้ฟัง แต่ผลแห่งการไม่ท้อถอยซัดเข้าไปจนกิเลสหายไป ๆ ฟาดเสียจนหางายไม่มีเหลือเลย มีแต่ความสว่างจ้าขึ้นมาภายในจิตใจ เกิดความอัศจรรย์ขึ้นมา ประหนึ่งว่าโลกธาตุหวั่นไหว นี้ก็ได้พูดให้ฟัง เป็นอยู่ในหัวใจ พูดออกมาจากหัวใจ โลกที่ไหนกัน ธรรมะพระพุทธเจ้า คงเส้นคงวาหนาแน่น ธรรมะเป็นธรรมชาติที่ทรงมรรคทรงผล นิพพาน อยู่ในหัวใจของผู้ปฏิบัติ สมกับที่พระพุทธเจ้าทรงสอนเพื่อมรรค เพื่อผล เพื่อนิพพานด้วยกัน ทำไมจะให้กิเลสมาลูบคมธรรมไปเสียหายหมด แล้วยอมเป็นบ่อของมันตลอดไป

พูดถึงเรื่องความดีท้อถอยน้อยใจ ถ้าพูดถึงเรื่องกิเลสไม่มีวันมีคืน นอนหลับอยู่มีคนมาปลุกนี้วิ่งอยากได้สามขาสี่ขาวิ่งตามกิเลส มันขนาดนั้นพวกเรา ที่หมอบกราบต่อกิเลส ไม่เห็นว่ากิเลสเป็นข้าศึกต่อเราเลย นี่เวลามันไม่เข้าใจมันเป็นคนขนาดนั้น ยอมแพ้มันไปหมดเลย ถึงเวลาที่มันสู้กันจริงๆ ความยอมแพ้กิเลสไม่มี มีแต่พัดกันลง พัดกันลง จนกระทั่งม้วนเสียหมด ไม่มีอะไรเหลือ อะไรที่สว่างในโลกธาตุ ไม่มีอะไรเหนือหัวใจที่สิ้นจากกิเลส ตัวมัวหมองมืดตื้อนี้ ออกจากใจแล้วสว่างจ้าไปหมดเลย ไม่มีอะไรในโลกนี้

ครอบโลกธาตุ คือหัวใจที่บริสุทธิ์เป็นธรรมชาติของผู้ปฏิบัติรู้เห็นแล้วเท่านั้น นอกนั้นไม่มี ใครจะพูด ใครจะว่าอะไรวิเศษวิโสอะไรก็ตาม มันไม่มีอะไรวิเศษ ของเหล่านี้เป็นโลกสมมุติทั้งมวล ตายเกิดอยู่กับโลกสมมุติ พ้นจากสมมุติแล้วไม่มีการมาเคลื่อนกล่นอยู่กับโลกสมมุติ ความสุขความทุกข์ที่เคลื่อนกล่นกันมา พันกันมากับเราทุกภพทุกชาติ ชาติละขั้นไปหมด ไม่มีอะไรเหลือ เหลือแต่ธรรมชาติที่บริสุทธิ์ล้วน ๆ ท่านเรียกว่าธรรมชาติ ความทุกข์แม้เม็ดหินเม็ดทรายไม่เคยมีตั้งแต่วันที่ท่านบรรลู่ หรือท่านตรัสรู้ธรรมขึ้นมา กิเลสหายหน้าไปหมดแล้ว กิเลสคือตัวสร้างทุกข์ เมื่อกิเลสสิ้นซากไปแล้วทุกข์จะมีมาจากไหน มันก็เหลือแต่ทุกข์ที่มีอยู่ในขั้นนี้ เพราะขั้นนี้เป็นสมมุติ ขั้นเขาขั้นเรา

คำว่าขันธ ก็รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ชั้นแปลว่า กอง กองทุกซ์ก็ได้ แปลว่าหมวด เป็นหนังสือก็แปลว่าหมวด ถ้าเป็นรูปธาตุของเรานี้ก็เรียกว่า กองๆ กองรูป กองเวทนา กองสัญญา สังขาร วิญญาณ มันก็มีอยู่เท่านี้ อันนี้ไม่เป็นอะไรกับใคร เป็นจิตที่บริสุทธิ์ก็บริสุทธิ์เฉพาะจิตที่มัวหมองกับกิเลส สลัดกิเลสออกหมดแล้วจิตก็บริสุทธิ์เต็ม เห็นยาว แต่ร่างกายธาตุชั้นเหล่านี้มันไม่เป็นกิเลส มันไม่เป็นธรรม เป็นธรรมชาติของมันเอง แล้วก็เหมือนสมมุติทั่วๆ ไป เจ็บไข้ได้ป่วยก็มีเหมือนกันกับโลกที่มีทั้งหลาย ร่างกายพระอรหันต์ ร่างกายพระพุทธเจ้า ก็เป็นภษณะรับความทุกข์เช่นเดียวกับโลกทั้งหลายเท่านั้นเอง จึงต้องมีเจ็บท้องปวดศีรษะ มีความทุกข์

มันหากมีได้เพียงในขันธ ไม่สามารถที่จะซึมเข้าไปสู่ใจที่บริสุทธิ์ มันเป็นคนละฝั่งไปแล้ว เป็นอฐานะ ที่จะทำยังไงให้ไปเชื่อมกับนั้นเป็นไปไม่ได้แล้ว นั่น อันนั้นก็ เป็นธรรมชาติตายตัว ขันธที่ยอมรับทุกข์ทั้งหลาย เกิดก็ยอมรับทราบกันอยู่ แต่ไม่ซึมซาบถึงใจ ทุกข์มากทุกข์น้อยก็รู้ เมื่อหมดสภาพขาดสะบั้นลงไป ก็เรียกว่าสมมุตินี้ลงในสภาพเดิมแล้ว จิตก็ดีดฝั่ง ปลอ่ยความรับผิดชอบทั้งหมด ท่านว่า อนุปาติเสสนิพพาน หมดการรับผิดชอบในธาตุในขันธแล้ว เหลือแต่ธรรมชาติล้วนๆ

นี่ละผลแห่งการประพฤติปฏิบัติตามธรรมของพระพุทธเจ้า คงเส้นคงวาหนาแน่น มรรค ผล นิพพาน มีอยู่ตลอดไป อย่าให้กิเลสมันมากลบ มาหลอกลวงนะ เราเป็นคนทั้งคน ตาก็มี หูก็มี ใจก็มี ธรรมที่เป็นเครื่องเสริมน้ำใจให้ได้คิดสิ่งเหล่านี้ก็มี ให้นำมาคิด อย่าให้แต่กิเลสมาเหยียบย่ำทำลาย หาคำความคิดแก้มันไม่ได้ มันหยาบเกินไปนะมนุษย์ชาวพุทธเรา จึงขอให้ท่านทั้งหลายพิจารณา ชักจูงเต็มเม็ดเต็มหน่วยก็ชักจูงมาแล้วได้หกปีนี่นะ

การเทศนาว่าการสอนพี่น้องทั้งหลาย เราพูดจริงๆ เราไม่มีอะไร ไม่มีคำว่า สงสัยสันทะทีในอรรถในธรรมทุกชั้นที่นำมาสอน สอนด้วยความแม่นยำถูกต้อง ถอดออกมาจากจิตใจทุกด้านทุกทาง ทุกชั้นทุกภูมิของอรรถของธรรม จนกระทั่งสุดขีดแห่งธรรมเราก็สอนหมดแล้ว เพราะนี่คือใจครองไว้หมด ไม่มีอะไรสงสัย เปิดเผยหมดแล้ว อาโลโก อุทปาทิ สว่างจ้าอยู่ทั้งกลางวันกลางคืนตลอดตั้งกับตั้งกัลป์ก็เป็นธรรมชาตินี้อยู่ อย่างนั้น นี่มรรค ผล นิพพาน ประจำพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้ามีอยู่กับผู้ปฏิบัติตาม ผู้ไม่มีถึงจะไปเกาะชายจิวรอยู่ก็ไม่ได้เกิดประโยชน์อะไรเลย นี่เราไม่ใช่ประเภทเกาะชายจิวร เป็นประเภทที่เดินตามครู ต้องอุตสาหะพยายามปฏิบัติตามเพศตามวัยของเรา

อำนาจวาสนาของเรามีมากน้อยหวังความสุขด้วยกัน ให้ฝืนบ้างความทุกข์ของกิเลสที่เข้ามาคิดกันหวงห้ามไม่ให้เราสร้างความดี ตีมันออก ทุกข์ด้วยการรบกับกิเลสไม่

เสียหาย ทุกข์เพื่อสุข ทุกข์อันนี้ ทุกข์วิ่งไปตามกิเลสถลอกปอกเปิกนี้เป็นทุกข์เพื่อมหันต
ทุกข์ ไม่มีวันสุดสิ้นลงได้ ให้พากันจำเอานะ

เอาละวันนี้เทศน์ก็เห็นว่าสมควรแก่กาลเวลา ปีใหม่ปีเก่าก็ประมวลมาเทศน์
หมดแล้วให้พากันจำเอา อย่าไปเป็นบ้ากับมิดกับแจ้ง เอาละพอ

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาตามกำหนดการ ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th